

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Vrli „Slovenski Gospodar“

na Stajerskem je priobčil nekov poziv na bodoče državne poslance v imenu mnogih volilcev vranjskega okraja. Zdi se nam prav umesten, zato ga tu doslovno priobčimo.

Slabo se godi dandanes delavcu, a še slabejše godi se kmetu. Delavec ima vsaj gotov zaslužek in, če varčno živi, že izhaja. Kmet pa večkrat pri najboljši volji ne more izhajati, zato ni čudno, da gre posestvo za posestvom na kant. Svojih poljskih pridelkov sploh ne more prodati ali pa jih proda za malo ceno. Včasih pa tudi nima kaj, da bi prodal; pride povodenj, pride slana, pride pogubonosna toča in — kmet nima sam kaj v usta dati. Če hoče živeti imeti, ga mora kupiti. Koliko pa jih je, ki ga nimajo za kaj kupiti! A v kljub temu mora kmet še davke odrajtati, mora posle drago plačati in za druge reči skrbeti.

Iz tega se razvidi, kako slabo je dandanes za kmeta. Naši državni poslanci nam pa ta žalostni stan lahko zboljšajo in ga tudi morajo zboljšati, če jim je blagor države na srcu, ker mi kmetje smo — temelj države. Kjer pa ni temelja, ondi

vse razpade. Zato več kmečkih volilcev vranskega okraja gotovo v imenu vsih slovenskih kmetov opozarja bodoče slovenske državne poslance in še posebno kmečke poslance, da naj se pri svojem delovanju ozirajo na sledeče njihove želje:

1. Slovenski državni poslanci naj vselej jasno izražajo svoja verska načela; poganjajo naj se za take šolske postave, da se bo mladina izgojevala v versko-narodnem duhu. Obiskovanje šole na kmetih naj se skrajša na 6 let!

2. Naši poslanci morajo na volilnih shodih svojim volilcem obljubiti, da brez tehtnega uzroka ne bodo odsotni pri nobeni državnozborni seji. Kako nemarni so v tem oziru mnogi slovanski in celo slovenski poslanci, kaže žalostno glasovanje o celjski postavki.

3. Slovenski kmečki poslanci naj stopijo v nekako zvezo s kmečkimi poslanci vseh avstrijskih narodov, da bodo vsi skupaj vsaj v gospodarskih vprašanjih jedini postopali. In vsi skupaj naj potem delujejo na to, da se upeljejo kmetom ugodne postave, n. pr. postava proti razkosovanju kmečkih zemljišč, postava o zadrugah itd. Te zadruge bi potem tudi vojake lahko zalagale z žitom, z žvino

PODLISTEK.

Andrejček.

(Po „Volksblatt-u“. — Flijaron.)

„Oh, to bo nesreče in žalosti!“ vsklikne postajni načelnik v N. ljudem, ki so bili slučajno zbrani v delalnici in vsi preplašeni in v zadregi pričakovali osodepolnega izida. „Vihar je pretrgal brzojavno žico proti zapadu in sedaj mi prinaša čuvaj iz proge št. 114 še žalostneje sporočilo, da je namreč most poškodovan in kakor se vidi, dolgo ne bo mogoče voziti čezenj.“ Vse je omolknilo pri teh besedah.

„V teku ene ure bi imel priti osebni vlak iz E. čez most in to moramo zaprečiti. Pa kaj si hočemo, ker je brzojavna zveza pretrgana, ne moremo vstaviti vlaka brzojavno. Ali ne bi hotel iti kdo izmed vas čez most, da bi dal bližajočemu se vlaku znamenje z rudečo lučjo, naj se vstavi? Kdo izmed vas si upa? . . .“

Pa nobenega odgovora ni. Nihče navzočih junaških, krepkih mož nima toliko poguma, da bi se izročil nočnemu viharju in se drznil iti čez most, akoravno je bil ta še dosti močan, da bi bil izdržal tudi najkrepkejšega pešca. Vsak je imel svoje pomisleke.

„Torej neče nihče storiti teh korakov in rešiti s tem toliko ljudi, ki jih je na vlaku?“ vpraša vnovič načelnik, pa zopet v tretjič se nihče ne oglasi.

„Tam-le prihaja Andrejček, znabiti gre on,“ pristavi nekdo izmed delalcev, kazoč na spehanega prihajajočega dečka. Andrej Novinec je bil sirota, kateri je na kolodvoru prenašal male reči, pomagal sem pa tje kakemu delalcu in potem ta krvavo prisluženi kruhek delil s svojim onemoglim, že dolgo hirajočim očetom. Načelnik je imel rad tega dečka, ker je bil zvest, ubogljiv in priden. Ravno ga je bil nekam daleč poslal po opravku, od koder se je vračal. Brez odlašanja povpraša načelnik

itd. ali bi posredovale pri kupčiji itd. Vsled tega bi ostal ves dobiček v žepu kmetov, ne pa židovskih milijonarjev

4. Naj glasujejo zoper vse, kar bi utegnilo kmetom večje davke nakladati. Če potrebuje država denarja, naj ga ji dajo židovi, kateri ga imajo tako preveč. Vsem stanovom se povišujejo plače, kdaj se bodo pa nam povišale?

5. Naši poslanci naj glasujejo samo za pravično pogodbo z Ogrsko; mi nismo ogrski sužnji.

6. Vsi slovenski poslanci naj stopijo v „jugoslovanski klub.“

7. Naši kmečki poslanci naj prirejajo in morajo prirejati med nami shode, da jim bomo svoje želje razodeli. V Savinjski dolini se dozdej še nobeden ni predstavil.

Poslednjič pozivljamo vse slovenske kmete, naj si zagotové svoje poslance, da jih bodo pošteno zastopali v državnem zboru. Ob jednom prosimo vse slovenske, kmetom prijazne liste, naj objavijo ta članek v svojih predalih.

Gotovo istinito govore ti možje. Ni ga stanu dandanes, katerega bi trle take in tolike nadloge, kakor ravno kmeta. Čudna je vže njegova potrpežljivost, čudna ljubezen do rodne grude, ki ga v kljub tolikim težavam še priklepa na-njo! Pri vsem tem ima vsak stan na Dunaju zagovornike, le za kmeta se s pravim navdušenjem redko kedo oglasi. V novem državnem zboru mora biti drugače. Potipa naj se malo na žepe bogatašev, ki od svojih dohodkov vlekó leto za letom obresti, da jih zapraviti ne morejo, zljajša pa naj se breme najvažnišemu, kmetskemu stanu, kajti sicer bode poginil pod težko butaro.

tega dečka, ako si upa on iti čez most, ki se bo v kratkem zrušil, da reši veliko nesrečnih ljudi, ki so na vlaku.

„Dovolite mi, da pridem čez nekaj časa nazaj,“ poprosi Andrejček. Načelnik se začudi, da se odstrani deček, vendar mu pa to dovoli.

„Ta si bo tudi še pomislil, vsakemu človeku je ljubo in drago zdravje in življenje,“ pristavi neki delavec.

Andrejček odide med tem v postajnikovo sobo in se vrne nazaj čez kakih deset minut. Pripravljen je nastopiti nevarno pot. Bolje je, ako se žrtvuje eno samo življenje, kakor pa da bi se ponesrečilo toliko ljudi, bil je njegov sklep. Po železniški progi se nameni, češ, da je todi najvarnejše pa tudi najbližje. Vzame veliko svetilnico z rudečim steklom (rudeča luč je namreč znamenje, da naj se vlak takoj vstavi) in odide. Načelnik spremi nekoliko časa dečka in ga povpraša, če se ni zbal tega podjetja. „Nikakor ne,“ od-

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Prvotne volitve za državni zbor so se izvršile za katoliško stranko splošno prav dobro. Volitve za v peto skupino so bile 10. sušca.

Stolica vojvodine Kranjske, „bela“ Ljubljana je pretečeno sredo pokazala in spričala, da zasluži tak pridevek. Pokazala je vsemu svetu belo svoje lice. Vseh 59 ljubljanskih volilnih mož za v peto kurijo je soglasno oddalo svoje glasove za kandidata katoliško narodne stranke, g. profesorja dr. Janeza Ev. Kreka. Slava zavednim volilcem! Tako sijajne zmage — moramo naravnost reči — nismo pričakovali. Pa ne le Ljubljana, postavila se je lepo vsa Kranjska. Od 936 oddanih glasov je dobil dr. Krek 730, kandidat liberalne stranke Matija Kunc 164 in socijalni demokrat Zeleznikar 38 glasov. Torej je zmagal naš dr. Krek z veličastno večino. Saj je pa on tudi pravi mož, da Kranjska ne more poslati boljšega poslanca pete skupine v državni zbor.

Krasno krščansko lice je pokazalo tudi prestolno mesto Dunaj. Z veliko večino je tam zmagalo vseh pet krščanskih socijalistov. Krščansko-socijalni kandidatje, med njimi podžupan dr. Lueger, so dobili pri volitvi v peto skupino 117.102, socijalno-demokratski pa skupno 88.350 glasov. Torej so dobili krščanski socijalisti 28.752 glasov več, kakor njihovi največji nasprotniki. To je najboljši dokaz, da se ogromna večina Dunajčanov vedno bolj zaveda krščanske svoje vere, svojih dolžnosti in pravic. Socijalni demokratje so se že bahali, da bo 10. sušca vihrala s stolpa cerkve sv. Štefana rudeča, socijalno-demokratska zastava. Pa so se britko varali. Niti jeden socijalno-demokratski kandidat ni zmagal.

govori deček, „molil sem k Bogu, da bi mi dal svojo pomoč in če bi se ponesrečil, da bi On skrbel za mojega starega očeta.“ Načelnika so ganile te besede zelo.

„Saj se bodeš zopet vrnil in zasluženo plačilo ti ne odide, vrli deček,“ pristavi načelnik.

„Iz tega uzroka ravno ne delam tega; kar storim, to je moja dolžnost.“

„Torej, Bog bodi s teboj, vrli Andrejček!“ Načelnik se vrne, deček pa divja daleč naprej v viharno noč.

Pa to ti je bila težavna pot! Burja mu je brila naravnost v lice in ga s tem opovirala, da ni mogel hitro korakati. Bil je pa tudi že utrujen, ker je bil že daleč šel, kakor se je prej reklo, kljub vsemu temu si je prizadeval, da bi hitro hodil.

Kolikor bolj se je bližal potoku, toliko težavnejša je bila njegova hoja. Voda je prestopila svoj breg in šumela in drvila dalje ob železniškem nasipu. Ze večkrat bi ga bil vihar kmalu pahnil

Poleg peterih poslancev, ki jih voli v peti skupini dunajsko mesto, odpadajo na **Nižo Avstrijo** še štirje poslanci. Zmagali so vsi štirje krščansko-socialni kandidati.

V **Gorici** je zmagal Slovenec dr. Andrej Gregorčič.

Na **Koroškem** je pa izvoljen nemški nacijonalec. Vedno „tužna majka korotanska!“

V **Istri** je izvoljen v splošni volilni skupini italijanski nacijonalec dr. Bartoli.

Deželni zbori so z večine že sklenili svoje zborovanje. Kranjski deželni zbor 6. sušca. Naši dolenski poslanci Povše, Zitnik, Pfeifer in Schweiger so opetovano povzdignili svoje glasove za zboljšanje gospodarskih razmer in stavili važne predloge v ta namen, sedaj da bi izposlovali brezobrestno posojilo vsem vinogradnikom; sedaj glede zavarovanja življenja v svrhu olajšanja gospodarske stiske v kmetem stanju; sedaj pri točki glede živinske soli: naj se vsaj v vsakem sodnem okraju otvori jedna c. kr. zaloga živinske soli in da se poysoni ta sol prodaja po jednaki ceni, to je 5 kr. kilo; sedaj pa zopet pri poročilu o prašičji kugi in pri drugih točkah. Zlasti se je odlikoval v gospodarskih vprašanjih poslanec Povše kot pravi veščak. In tacega poslanca naj bi zamenili z uradnikom Višnikarjem!

Kaj je novega po širokem svetu?

Ves svet je nestržno gledal v zadnjih dneh na **Kreto** in **Grecijo**. Velevlasti so bile poslale grški vladi skupno naznanilo, naj v 6 dneh umakne vse svoje vojne čete z otoka Krete, češ da bodo velevlasti same pomirile krečansko prebivalstvo, sicer jo bodo prisilile k temu koraku. Grška vlada je po pretečenem obroku odgovorila velevlastim.

v valove; napeti je moral vse svoje moči, da se je po koncu držal. Že je pri mostu, pa groza in strah ga obide, ko zapazi, da je vihar sprednji zid skoraj do malega zrušil, da mora torej le previdno korakati, da ne zaide na stran in ne pade v globoki prepad med valove. „O sveti Jožef, stoj nam vsem na strani!“ vzdihne, stopi na most in hiti dalje, kolikor mu pripuščajo njegove moči. Pa, kolikorkrat veter zapiše, zaziblje se cela stavba, ves most in to dečku še bolj kaže, kako velika je nevarnost za bližajoči se vlak.

Pa bil je vlak še daleč preč in upal je Andrejček z gotovostjo, da pride še o pravem času in reši tako veliko množico ljudi. Zelezniška proga bila je vrhu tega v ravni črti od mostu precejšnje daljavo, da bi strojevodja lahko že od daleč zapazil rudečo luč.

Pa, kaj je to? — V daljavi vglada dve lučici, kateri se vedno bolj bližati. Bistro dečkovo oko ju takoj zapazi, — gotovo to je vlak! —

Vsebina tega odgovora je približno taka-le: Grška vlada je temeljito premislila posamezne točke skupnega onega naznanila in je prišla do tega sklepa. Kakor velevlasti, želi tudi Grška ohranjenje miru in hoče obvarovati Kreto popolnega propada. Z dovolitvijo same avtonomije, samouprave, se pa namere velevlasti ne bodo izpolnile. Brezvladje bi pustošilo še nadalje deželo. Velevlasti naj izpremene svoj določeni načrt. Kreta naj se priklopi Grški. Pri zadnjem lanskem klanju in pustošenju je pregovorilo grško prebivalstvo Krečane, da so odložili orožje. Toda nesreča, ki je sledila temu dejanju, je Grke privedla do prepričanja, da se kaj jednakega ne sme več pripustiti. V imenu človekoljubja in v svrhu pomirovljenja otoka pripominja grška vlada glede predloga velevlasti, naj odzove svoje čete s Krete, da sicer ni neobhodno potrebno grško brodovje pred Kreto, ker je brodovje velevlasti tamkaj, s katerim se turška moč na morju ne more meriti, potrebno pa je še, da ostane na Kreti še grška armada. Dolžnost Grkov je, da ne prepuste Krečanov milosti mohamedanskega fanatizma, saj so Krečanje njih verski bratje, jednega rodu in jedne krvi. Krečansko ljudstvo naj se izjavi samo, kako hoče biti vladano. — Boljše grška vlada ni mogla odgovoriti v sedanjih razmerah. Kako so velevlasti vsprejele odgovor, še ni znano.

Položaj na **Kreti** je dosedaj nespremenjen. Razmerje med turki in kristijani je ravno tako napeto. Nemiri se še vedno ponavljajo.

Grško-turška in bolgarska meja je popolnoma zasedena.

Po poročilu raznih listov se že kaže tudi v **Macedoniji** v nekaterih krajih upor.

Bliža se vlak, a on je še na mostu. „O Marija, pomagaj,“ vsklikne bojzljivo, napne vse moči in hiti dalje in držeč kvišku svetilko, vihti jo in divja dalje po železniškem tiru. Ze je prekoračil most, pa še vedno hiti dalje. Seveda, vlak gre hitreje, prisopiha bliže, čarovito razsvitljuje svetilka železniškega stroja pot, katera naj bi bila v kratkem pot v valovit grob stotini ljudi. Še nekaj časa teče Andrejček dalje, k sreči po sosednjem tiru — pa kolena se mu odpovedó, zgrudi se na tla, a še vedno vihti v višavi rudečo luč v svarilo strojevodju.

Vlak zaropče in zahrešči dalje. Dečku se zvrtil v glavi, čudne misli ga obdajejo, da je prišel gotovo prepozno. Vsled strahu in truda omedli. Vlak, na katerem je toliko ljudi, — je izgubljen! . . .

Oh ne! Tri ali štirikrat zabrlizga močno lokomotiva, zavornice zaškripljejo in vlak se vstavi komaj 80 korakov od mostu. Zelezniški sprevodniki pa se povprašujejo po vzroku, ki je vstavil vlak.

V Srbiji so vsi rezervisti in drugi letniki pozvani k osemdnevnim orožnim vajam v teku marca in aprila.

Srbski kralj Aleksander je obiskal bolgarskega kneza. Bil je sijajno sprejet.

Ruski car pa je baje še zmeraj bolehen.

Domače vesti.

(† Umrl) je gospod Jakob Razpotnik, župnik v Višnji gori, po daljši bolezni, 73 let star. Naj v miru počival!

(† Franc Kastelic,) trgovec in posestnik v Kandiji, umrl je po dolgotrajnem bolehanju 10. t. m. 45 let star. Bil je vrl mož, uzoren oče, skrben občan in napreden gospodar. O svojem času, ko je stanoval v mestu, bil je svetovalec mestne občine; županoval je dalj časa in prav vspešno občini Šmihel-Stopiče, potem se pa županstvu odpovedal. Ves čas je pa ostal občinski svetovalec in predsednik krajnega šol. sveta. Pretečeno polletje iskal je zdravja pri Kneipu v Wörishofenu, kjer je nekoliko okreval, potem se pa ga je bolezen lotila strahovito, da ji je moral podležiti. Vsled njegovega blazega značaja in njegovega prijaznega občevanja bil je splošno priljubljen in vse žaluje po njem. Spreveda na šmihelsko pokopališče se je vdeležilo nenavadno mnogo občinstva vseh stanov. Bil je krasen in velikanski pogreb, kakoršnega tukaj že silno dolgo nismo videli. Žalujoči rodbini sme biti to tolažiliv dokaz o spoštovanju ranjcega. Blag mu spomin!

¶ (Za podružnico sv. Cirila in Metoda) nabrala sta na maškeradi v novomeški čitalnici pustni večer gospica Zofija Vavpotič-eva kot „marketenderica“ 11 gld. in gospod Otmar Skale z „automatom“ 6 gld. 35 kr. Srčna hvala nabiralcema in darovalcem!

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu februarju 1897 je 100 strank vložilo 14446 gl., 52½ kr., 53 vzdignilo 7.864 gld. 47 kr., toraj več vložilo 6.582 gld., 05½ kr., 16 posojil se je izplačalo 6.270 gld., stanje vlog 359.274 gld. 30½ kr., denarni promet 36.893 gld. 67 kr.

Gotovo mora biti kje kaka nevarnost in nikjer drugje nam ne preti, kakor na mostu. Dva železniška služabnika takoj odideta preiskovat na oni kraj, strojevodja pa in eden sprevodnik odideta iskat znamenje, katero je opomnilo vlak, da se je vstavil. Ni bilo treba dolgo čakati, rudeča svetilnica je že od daleč kazala kraj, kjer je bil človek, ki je prinesel svarilno znamenje. „Da bi se vrli junak vsaj ne bil ponesrečil in tako plačal našo rešitev s svojim lastnim življenjem“, pristavi sajevi mož iz lokomotive. Tečeta oba na omenjeni kraj in najdeta Andrejčka poleg svetilnice v nezavesti ležečega na železni prosti.

„Glej, glej, malega dečka, in ta nam je prinesel rudečo luč,“ pripomni sprevodnik. „Gotovo je prišel iz N. Menim, da je samo omedlel, ni zapaziti, da bi se bil kaj telesno poškodoval. V resnici vrl dečko je to! Kdo bi neki bil? Pa to bomo že pozneje zvedeli. Tu ne sme ležati.“

Ta dva krepka moža zadeneta onemoglega

(V bolnišnico Usmilj. bratov v Kandiji pri Novem mestu) se je sprejelo meseca februarja 67 bolnikov, koncem januarja jih je ostalo 14, skupaj 101. Od teh se jih je ozdravilo 51, zboljšalo 17, neozdravljena bila sta 2, umrl je eden in sicer za naduho. V oskrbovanji ostalo jih je 30. Oskrbovalnih dni se je nabralo tekom preteklega meseca 974.

(Vodstvo kmetijske šole na Grmu) priredi 1. aprila cepilni tečaj, ter s tem opozarjamo na dotično naznanilo v današnjem listu.

(Letošnji vojaški nabor,) vršil se bo po Dolenjskem naslednje dni: 1. aprila v Vel. Laščah, 2. in 3. aprila v Ribnici, 5. in 6. aprila v Kočevju, 8. aprila v Črnomlju, 10. aprila v Metliki, 12., 13. in 14. aprila v Novem mestu, 20. aprila v Žužemberku, 22. aprila v Trebnjem, 23. in 24. aprila v Mokronogu, 26. aprila v Kostanjevici, 27. in 28. aprila v Krškem, 29. aprila v Radečah, 30. aprila in 1. maja v Litiji, 3. in 4. maja v Višnji gori, 5., 6., 7., in 8. maja v Ljubljani, za ljubljansko okolico 12. in 13. maja pa za mesto Ljubljano.

(Bralno društvo v Mokronogu) priredi 19. marca gledališko igro s petjem. Predstavljal se bo „krojač fip.“

(Tečaj za cepljenje trt v Novem mestu) je nepričakovano dobro obiskan. Udeležujejo se ga celo gospodarji in kmetski mladeniči iz Žužemberka, Suborja na Belokranjskem, St. Jerneja, Bele cerkve itd. Tečaj se je pričel v nedeljo 21. februarja s primernim nagovorom po načelniku kmetijske podružnice. Počuk, ki se vrši po načrtu, objavljenem v predzadnjih „Dol. Novicah“, imel je prvo nedeljo popotni učitelj gosp. Gombač iz Ljubljane. Drugo nedeljo 18. februarja podučeval je gosp. Rohrman, tretjo nedeljo 7. t. m. pa tehnični voditelj za državne vinarske zadeve gosp. Skalicky. Pred in po počuku so bile praktične vaje o cepljenju trt. Udeležnike vadijo v cepljenju trije gojenci iz kmetijske šole na Grmu, ktere je v ta namen prepustilo slavno vodstvo kmetijske podružnice za vseh pet nedelj. Zadnjo nedeljo se je udeležnikom razdelilo nekoliko trtnih cepičev od vipavske grganje, laškega rizlinga in štajerskega plavca, da se napravijo prve poskušnje s temi

dečka na svoje rame in ga odneseta na vlak, kjer so mu v nekem vozu pripravili in preskrbeli primerno ležišče. Med tem sta se vrnila tudi ona dva sprevodnika, katera sta šla k mostu in povesta, v kakem stanu sta ga našla. Ne ostaja družega, kakor da se vlak vrne do prejšnje postaje.

Kaj se je pa zgodilo z ubogim Andrejčkom? Nič več ni okreval. Se tisto noč ga je jela tresti huda mrzlica. Z vso skrbjo so ga sprejeli na bližnji postaji in skrbeli zanj, pa jel je blesti in mešalo se mu je cela dva dni. Poklicali so izvedenega zdravnika, pa zmajal je z ramami in izrekel, da bo težko, težko ozdravel. — Se le četrti dan je prišel k zavesti.

Obiskovalo ga je mnogo popotnikov, kateri so bili na vlaku in katere je on rešil s svojim junaštvom. Izrekli so mu zahvalo in mu obljubovali bogato darilo. Pa odklanjal je vso zahvalo, češ, „kar sem storil, bila je moja dolžnost.“ — Spominjal se je pa toliko iskrenejše svojega bol-

trtami, ki so se priporočale na vinarskem shodu v Novem mestu. Razun cepilnih nožev, katerih je podružnica že veliko oddala, dobile se bodo to nedeljo tudi klešče za cepljenje trt, škarje za žico in druge potrebščine. Tečaj se bode končal v nedeljo 21. t. m.

(Usmiljeni bratje) v Kandiji pri Novem mestu najtopljeje zahvaljujejo farane valtivaške, ki so podarili in pripeljali les za stavbo nove bolnišnice. Isto tako izrekajo svojo zahvalo tudi onim dobrim posestnikom omenjene fare, ki so stavbeni les podarili, pa ga doslej še niso mogli v Kandijo postaviti. Zidanje se bode kmalu pričelo, zato je jako želeli, da bi dobrotniki dotični les prej ko prej pripeljali, da se bode moglo skrbeti še za drugi, ki utegne zmanjkati.

(Okrajna posojilnica v Mokronogu) ima svoj letni občni zbor dne 31. marcija t. l. popoldne ob 3. uri v šolskem poslopju s sledečim vsporedom: 1. Poročilo načelstva, 2. poročilo nadzorstva, 3. potrjenje letnega računa, 4. razdelitev čistega dobička, 5. izvolitev načelstva in nadzorstva, 6. nasveti in predlogi. — Ako bi ob določeni uri ne bilo zadostno število zadrušnikov navzočih, vrši se občni zbor $\frac{1}{2}$ ure kasneje brez ozira na število zadrušnikov.

Načelstvo.

(Okrajna bolnišna blagajna v Novem mestu) izdala je obširno poročilo o svojem delovanju v letih 1891 do 1895. Isto obsega za obrtnike zanimiva in tudi poučne stvari, tako, da je truda vredno, s toliko pridnostjo sestavljeno obsežno poročilo na drobno pregledati. Žal, da ne more naš list zaradi omejenega prostora ves spis privesti. Začetek je bil silno težak, nekaj radi nevednosti, ker je bilo občinstvo v tem še premalo poučeno, nekaj pa iz predsodkov. Delodajalci niso svojih delavcev okrajni bolnišni blagajni naznanjevali, akoravno so po zakonu dolžni zglasiti vsacega delavca tekom treh dni po vstopu v delo, ker so drugače kaznjivi. Ta malomarnost je sčasoma marsikaterega delodajalca spravila ob znatno veliko svoto, ker moral je plačati vse bolniške stroške za ves čas, ko je delavec pri delodajalcu v delu bil, bolnišni donesek, in vrhu tega še globo. Ko bi bil delavca zglasil, plačal bi bil le majhni denar, potem pa je moral radi svoje lastne krivde priti ob znatno svoto. Radi tega opominjamo tudi danes vse delodajalce, naj

nega očeta. „Kako se bo godilo mojemu očetu, ako me Bog pokliče k sebi?! „Jaz sem podpiral in skrbel za očeta, ako pa umrjem, kdo bo potem pomagal staremu očetu?“ Ta skrb mu je bila na srcu do zadnjega vzdihljeja. Nista minula še dva tedna, umrl je vsled hudih bolečin.

Pa tudi še po smrti bil je ta deček blagoslov očetu. Vsi popotniki, katere je Andrejček rešil s svojo požrtvovalnostjo (bilo jih je okrog 400), nabrali so precejšno svotico. Smrt malega dečka je marsikaterega še posebno ganila in je vsled tega še globokejše posegel v žep in pridejal nekateri celo kak zlat ali srebrnjak. Ves ta denar so izročili zapuščenemu očetu. Zelezniško oskrbnitvo pridejalo je tudi še bogati dar, da vsled tega ni bilo treba stradati staremu možu. Vse to pa mu je naklonil — njegov zvesti in ljubljani petnajstletni sinček Andrejček.

nikar ne opusté pravočasno naznaniti vstop, kakor tudi izstop delavca iz dela. Za bolniško blagajno je velike važnosti kakor eno, tako tudi drugo, in ravno tako tudi za delodajalca, ker dokler delodajalec delavca ne odznani, tako dolgo časa mora tudi plačevati za istega bolnišni donesek, akoravno ga nima več v delu. — Za bolnišne podpore izdala je bolnišna blagajna v petih letih vkupno 9469 gld. 34 kr., zdravnikom za oskrbovanje bolnikov 3610 gld. 38 kr. Raznim lekarnam za zdravila in kirurški naprave 2471 gld. 7 kr., raznim bolnišnicam in za prevažanje bolnikov 2929 gld. 37 kr. Za pogrebne stroške izdalo se je 246 gld. 67 kr. — Vkupno število vseh bolnikov bilo je tekom 5 let 3065, od teh jih odpade na bolnike za delo nezmožne 1696, kateri so bili oskrbovani, oziroma so prejeli vkupno podporo za 25.072 dni; umrlo jih je v tem času 24. — Zanimiv je tudi pregled o poškodbah; v letu 1891 bilo je izmed vsacih 100 članov društva 22 poškodovanih, v letu 1892 od 100 29, v letu 1893 od 100 nad 15, v letu 1894 od 100 8, in v letu 1895 od sto nad 31; vsi poškodovani so bili oskrbovani 7653 dni. Torej v letih z veliko delavci manji odstotek, v letih z manj delavci večji odstotek poškodovanih; iz tega je razvidno, da se največ poškodb med stalnimi delavci zgodi, kar je tudi iz bolnišne knjige razvidno, torej se poškoduje največ domačinov. Vzrok temu, kolikor se je zamoglo opazovati, je ta, da so pri nas nastale razne parne pile ali žage in podjetja, pri katerih se uporabljajo povse nevešči delavci za ista, ter je tudi premalo nadzorstva od strani podjetnikov. Nevešč delavec dela za primerno manjši zaslužek, več pa išče tudi primerno plačilo, posledica temu je, da se delavska moč izkoriščuje brez ozira na to, ali ostane delavec celo svoje življenje pokažen, je li zmožen za delo ali ne, da le delo naprej gre. — To velja posebno za dela, katera se opravljajo s stroji. — V pregledu delodajalcev in delavcev je razvidno, da število istih znatno raste, tako da je število delodajalcev od 99 naraslo v petem letu na 420, tedaj se je število tekom petih let početvorilo. — Minolo nedeljo bil je redni občni zbor, kateri je bil nenavadno dobro obiskan. Po običajnih poročilih vršila se je volitev novega odbora, ter so bili naslednji gospodje izvoljeni: Načelnitvo: Sladovič Sim. pl., Umek Vinko, Kušljan Anton, Petrič Makso, Krajgher Ivan, Matoh Alojz, Osterman Karol, Hrovat Josip, Skulj Janez. Nadzornitvo: Mikolič Jakob, Appe Janez, Dular Karol, Kukman Franc, Stemberger Franc, Jerele Josip. Razošodišče: Mehora Janez, Stefanovič Dimitrija, Suhi Franc, Kukič Milan, Stopar Jakob.

(Volitev) za skupino kmečkih občin vršila se je danes v novomeški občinski pisarni, ter je bil g. Viljem Pfeifer skoro soglasno izvoljen. Izid po drugih volilnih okrajih nam ta trenotek še ni znan.

(Letošnja zima) nam je bila mila, nič nam ni bilo hudega. S sv. Gregorjem nastopili smo takozvano kmečko spomlad, in kaj lepo se je tudi ta pričela; dal Bog, da bi zamogli vse letne čase tako hvalliti. Kmetuje se po Dolenjskem prav pridno; koliko sveta so to zimo prekopali, rigolali, kamna očistili. Le zanikarneži so mirovali. Tičji rod se pridno glasi. Škrjanci, ščinkovec, strnadi veselo prepevajo. Tudi slavček bo menda kmalu tukaj. Prišla pa je danes tudi velika množica italijanskih lastovk, zidarjev namreč. Saj pa bode tudi različnega zidanja. Zidanje mostu se bode nekaj zavleklo, ker je bilo treba nove cenitve onih hiš, ki se imajo podreti.

(Kmetijska podružnica v Krškem) bo priredila poduk o požlahtnenju amerikske trte, in sicer 15. 16. 17. in 18. marca, vselej ob 8. uri zjutraj. K poduku sme vsakdo priti; poduka udeležiti se pa morajo vinogradniki, kateri hočejo od podružnice trte dobiti in od kranjske hranilnice dovoljene darila. Ob istem času se bodo tudi trte delile, in sicer za vinogradnike iz fare Krško in Križovo pondeljek 15. marca, za Leskovško faro torek 16. marca, za faro Rako v sredo 17. marca, za fare Bučka, Cirklje in Studenec pa v četrtek 18. marca.

(Ciganje tatovi) so bili v Ljubljani pred porotnim sodiščem Obravnava je trajala 10 dni. Nek „Tuci“ bil je glavni tat; pri 17 dokazanih tatvinah, (mej temi 13 konj) napravil je škode 2300 gld. Obsojeni so bili Tuci na 7 let, Čora na 2½ leta, Rankino na 7 let, Hudorovič na 2½ leta. Dalje ciganka Daro na 15 in Katica na 8 mesecev.

Izreki.

Pred poroko si zaročenci najboljše obetajo, po poroki se pa najhujšega bojé.

Mnogo ljudi tudi takrat plašč po vetru obrača, kadar vetra ni.

Ljudje, ki malo mislijo, navadno največ govoré.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem Mestu od 15. februarja dalje:

G. Bergman N. 2 gld., g. Omahen Mihael 5 gld., g. Kinsky Ivan 2 gld., neimenovana 2 gld., g. prof. Artel 5 gld., g. župnik Fr. Schweiger 3 gld., dobrotniki iz mesta in Kandije za mesec februarj 26 gld 05 kr., g. kanonik R. Frank za drugo polletje 10 gld. — Živil pa so poslali gg. Andrej Česenj, župnik in A. Pavčič, trgovec, fižola, Jakše Janez, gostilničar, krompirja in S. Bergant zopet ajdove moke.

V imenu podpirane mladine izrekam tu prisrčno zahvalo za blage darove. Drzmem se pa vnovič mladimljubečim rojakom našo napravo toplo priporočiti. Troški so doslej nad 200 gld. veči nego navadni dohodki — iz zadrege je pomagal le lanski preostanek. — Nekaterim dobrotnikom bi bilo morda mogoče poslati kaj žita ali krompirja; lepo jih prosim, naj se spomnijo naših dijakov. Veliko dobroto bodo storili podpiranim, pa tudi jako ustregli podpisnemu, ki za vsaki, tudi najmanjši dar vže naprej izreka najtoplejšo zahvalo.

Dr. Jos. Marinko.

Loterijske številke.

Gradec	6. marca	41	56	14	39	87
Trst	13. „	69	12	58	34	33

4.000—5.000

požlahtnjenih amer. trt

najboljše vrste dobiti je iz Langerjeve trtnice v Bršlinu. Naročila naj se pošljejo

Franc pl. Langerju

(76—1)

v Bršlin, pošta Novo mesto.

Bukvovezna dela

napravi

lepo in točno po primerno nizki ceni

Krajčeva bukvoznica v Novem mestu.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne tolažilne dokaze pismenega in ustnega najiskrenejšega sožalja in srčnega sočutja, kateri so mi došli od blizu in daleč, ob priliki neizmerne izgube mojega preljubega nepozabnega soproga oziroma očeta, sina, brata, svaka in strijca, gospoda

Frana Kastelica,

trgovca in posestnika,

iz krogov prijateljev in znancev, izrekam tem potom najtoplejšo in najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se še najtoplejše zahvaljujem prečastiti duhovščini, gospodom uradnikom c. kr. okrožne in m. d. sodnije, okrajnega glavarstva in drugih uradov, gospodom profesorjem, občinskima zastopoma Šmihel-Stopiče in Novo mesto, okrajnemu cestnemu odboru, Kandijancem, gospodom Novomeškim trgovcem za svetenje, meščanski gardi, slavnim društvom Čitalnica-Sokol-Dolenjskemu pevskemu društvu za ganljivo petje in požarni brambi. Nadalje vodstvu in mladini deške in samostanske šole v Šmihelu, vodstvu in gojencem vinorejske in kmetijske šole v Grmu za posebno udeležbo, prijaznim darovateljem prekrasnih vencev in izredno mnogobrojnim udeležencem, ki so došli od blizu in daleč, da izkažejo ranjencu poslednjo čast.

Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat „Bog povrni!“

V Kandiji pri Novem mestu, 13. marca 1897.

(80)

Zofija Kastelic roj. Vidic.

Razglas.

Od syndikata nemško-viteškega reda kot zapuščinske oblasti, naroča se vsem onim upnikom, ki imajo do zapuščine po dne 1. marcija 1897 v Črnomlju na Kranjskem brez oporoke zamrlem gospodu

Franc Munda,

duhovniku n. reda balaje v Avstriji, župn. upravitelju v Črnomlju, kake tirjatve staviti, da te tirjatve

dne 5. aprila 1897 dopoldne ob 10. uri

pri podpisanem syndikatu (Wien I., Singerstrasse 7) ali pa pri od tega delegiranemu oskrbništvu n. v. r. komende v Metliki pismeno naznanijo in izkažejo, ker sicer ne bi mogli iz zapuščine, če bi se z njo naznanjene tirjatve poplačale, če ne bi bile zastavnopravno zavarovane — ničesar tirjati.

Syndikat n. v. r. na Dunaju,

dne 2. marcija 1897.

(75—1)

Moric pl. Weittenhiller,
balajni svetnik.

Prostovoljna dražba (licitanda)

bode dné 23. marca t. l. ob 9. uri dopoldne pri Em. Tomšiču v Trebnjem.

Na dražbi bode se prodajalo: Konji z vso konjsko opravo, goveja živina, različni vozovi in kmetijsko orodje, stroji za kmetijstvo, vinska posoda i. dr.

(70)

Em. Tomšič.

V špecerijski in manufakturni trgovini

Küssel & Končan v Novem mestu

dobé se (68-2)

raznovrstna semena,

kakor peso, nemško in črno deteljo, travo, repo itd.

Naznanilo.

Podpisano vodstvo usoja si p. n. občinstvu javljati:

1. da ima lepe jablane in lepo orehovo drevje na prodaj.

2. Da je šolski vrt zopet večjemu vrtnarju izročen, kateri bode za to skrbel, da bode p. n. občinstvu z razno kuhinjsko zelenjavo, z sadikami kuhinjskih rastlin in cvetlic, z cvetlicami, šopki, vencí in semeni

postreči zamogel in to po nizki ceni.

Vodstvo deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu. (81-1)

Razglas.

S privoljenjem veleslavnega deželnega odbora št. 3291 z dné 10. marca t. l. priredi podpisano vodstvo v kmetiški šoli na Grmu

cepilni tečaj za cepljenje ameriških trt.

Tega tečaja kateri bode dva dneva trajal, zamore se na popolnoma lastne stroške vsak udeležiti. Pričel se bode tečaj 1. aprila ob 9. uri zjutraj, nehal pa 2. aprila popoldan. Obseg tečaja bode ta-le: 1. Splošna pojasnitev ameriških kultur. 2. Vaje v cepljenji na suho. 3. Vaje v ulaganji trt v trtnico. 4. Vaje o zasajanji vinogradov. 5. Poduk o obrezovanji trt.

Vodstvo deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu,

dné 15. marca 1897. (82)

Posestvo na prodaj!

V Regerči vasi fare Šmihel pri Novem mestu je iz proste roke na prodaj zemljišče, obstoječe iz hiše z lepimi sobami, kletjo in kaščo ter vsemi gospodarskimi poslopji, 5 njiv, vrta in hoste. Cenjeno je vse na 2050 gld. — Več pove lastnik

(78-1)

Josip Saje,

Regerča vas št. 16, pošta Novo mesto.

Izboljšane

trtne škropilnice

dobijo se po 6 gld. 50 kr. pri

Antonu Kajtna-tu,

kleparju v Radečah pri Zidanem mostu.

(77-1)

Hiša na prodaj!

Hišna številka 8 v Kandiji, kjer se nahaja gostilna, je iz proste roke na prodaj; odda se tudi v najem.

Natančneje se zvé pri A. Rajcu, urarju v Rudolfovem. (52-3)

Razglas.

Prihodnji letni in živinski semenj

 v Črnomlju

bo

↔ v torek dne 16. marca t. l., ↔

ter se k obisku kupci in prodajalci uljudno vabijo.

Mestno županstvo v Črnomlju,

dné 8. marca 1897.

(73)

Schweiger.

 Stanovanje

odda se v Novem mestu „mej vrti“ (Školova hiša) št. 157. — Več se izvé ravno tam. (33-4)

Soba z vso opravo

oddati je v hiši št. 154 v Novem mestu v najem.

Več pove opravništvo tega lista. (57-2)

Radi bohehnosti gospodinje na prodaj je po jako nizki ceni pod Pečicami pri Dolih, fara Škocjan

 mlin

s tremi tečaji; nad mlinom hiša, zidana ter z opeko krita, četrt ure od občinske ceste oddaljena. Zraven spada vse gospodarsko poslopje, njive, senožeti, gozd in vinograd. — Vse še v prav dobrem stanu.

Natančneje se izve pri lastnici (64-2)

Tereziji Češnovar,

pod Pečicami h. št. 1, p. Škocjan na Dolenjskem.

Krompir in korenje

ima na prodaj (62-2)

grajščina Srebrnče (na Marofu) pri Novem mestu.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da imam v zalogi zopet

janit ali rujavi debeli smodnik

za kamenje streljati.

Ob jednom priporočam svoje špecerijsko in železninsko blago, s katerim bodem skušal slavno občinstvo v vsem zadovoljiti.

(39-4)

Franc Kastelic,

v Kandiji pri Novem mestu.

(65-2)

Naznanilo.**živinsko sol**

prodaja na debelo in na drobno od 4. marca naprej trgovci

Franc Perko

v Novem mestu na Velikem trgu,

kjer se tudi dobiva vsakovrstno špicerijsko blago, steklo, šipe, okviri, ogledala, svetilke itd.

Kokine, dorkings, žandne ter pritlikovce,**peteline in jajca**

ima na prodaj

Jožefa Šriber,

posestnica v Beli cerkvi na Dolenjskem.

Hišo št. 76 v Žužemberku,

prostorno ter za vsako obrt pripravno, ob cesti ležečo, proda prostovoljno z gozdom, vinogradoma ter njivami za 10 mernikov posetve

Apolonija Pijelik.

Ceno in druge pogoje pove

(71-1)

Ivan Jerše v Žužemberku.*Kdo pije***Kathreiner-****Kneippovo sladno kavo?****Vsak**

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti.

Ugodna prilika za vinogradnike!

Podpisana podružnica nudi (72-1)

Peronospera brizgalnice

z lesenim kotlom in zrakotlakom po 15 gld. franko Zagreb.

Vse potrebščine za ognjegasce, brizgalnice, pase, čelade, obleke itd. po najnižji ceni na obroke.

Podružnica R. A. Smekal, Zagreb.**Vinska zaloga**

pri

Josipu Košiček-u v Novem mestu.

Tam se dobivajo po najnižji ceni izvrstna in pristna bela, rdeča in črna vina z otoka Veglia in iz Spalate, ter boljša izbrana dolenjska vina. Vinskim kupcem in krčmarjem se uljudno priporočam. (45-3)

Prodajalna

na lepem prostoru poleg cerkve v Brusnicah je takoj v najem oddati ali pa tudi na prodaj.

Več pove lastnik

Matija Božič,

v Brusnicah pri Novem mestu.

Hiša na prodaj!

V Bršlinu pri Novem mestu pri glavni cesti blizu kolodvora na prodaj je enonadstropna hiša, 16-50 metrov dolga in 11 metrov široka, kjer je tudi gostilna, kegljišče, kozolec in zemljišče z vrtom v obsegu 12.8000 kvadratnih metrov. — Več pove (74-1)

Anton Šali v Novem mestu št. 245.**Posestvo,**

obstoječe iz hiše ter vsem gospodarskim poslopjem, obsegajoče pod, hlev, klet, lep sadonosni vrt, na katerem se lahko pridela do 60 gld. vrednosti, tri njive s sedem mernikov posetve, hrastov gozjd, kjer se za dva voza listja nagradi, je po jako majhni ceni — 700 gld. — na prodaj. (58-2)

Jože Štamcar, posestnik na Bučki št. 26.**V Mirni peči je na prodaj****kozolec, dva poda, senica in šupa**

(poprej lastnina Josipa Rus-a)

Kozolec je dolg 21m širok pa 8¹/₂m s stirimi štanti. Vse je v prav dobrem stanu. — Več pové

(83-1)

Oroslav Springer,

trgovec v Mirni peči.

Mizarskega pomočnika

sprejme Jernej Sitar, mizarski mojster v Šmihelu pri Novem mestu. (50-3)

Na prodaj dve hiši v Kostanjevici

ena ležeča ob cesti, popolnoma nova in lepa, druga pa na istem posestvu tudi skoro nova. Zraven spadajo vrtovi in gospodarska poslopja, njive in travniki v obsegu 8 oralov; vse pod prav ugodnimi pogoji. — Več pove (46-3)

Ana Finsterwald, Kostanjevica h. št. 30.